

Paarse krokodil kapt met kappen

Gemeente Druten ontwikkelt eigen visie op groene kaart model.

Overal in Nederland nemen gemeentes afstand van een strikt kapvergunningenbeleid. De argumentatie die je daarvoor hoort, is globaal overal hetzelfde: 'Iedereen heeft het druk met het beoordelen, evalueren en behandelen van aanvragen, maar weigert zelden of nooit een kapvergunning.' Varianten van het Groene Kaart-model dienen veelal ter verbetering. Zo koos ook de gemeente Druten voor de Groene Vlekken-kaart. Boombeheerders Jörgen Damman en Tom Spee leggen uit hoe zij de kaart hebben toegespitst op hun boombestand.

Auteur: Hein van Iersel

In 2007 heeft Bomenstichting het Groene Kaart model geïntroduceerd. Aanleiding daarvoor was de indruk van de Bomenstichting dat een duidelijk bomenbeleid in veel gemeenten ontbreekt. Dat gemis komt vooral naar voren in bestemmingsplannen. Maar ook bij het beheer van bestaande bomen. Een oplossing hierop is volgens Bomenstichting het opstellen van een Groene Kaart. Waardevolle, bijzondere en monumentale bomen worden hiermee precies benoemd en zijn daardoor beter te beschermen. Een Groene Kaart is bureaucratisch gezien ook relatief eenvoudig. Het Groene Kaart model is feitelijk een combinatie tussen beleid en kapverbod, maar het is in beginsel een nieuwe vorm van het kapverbod. Vroeger was sprake van een 'algemeen kapverbod' voor bijvoorbeeld bomen dikker dan 10 cm. Met de introductie van het Groene Kaart model zijn alleen vooraf aangewezen bomen vergunningplichtig. Groot voordeel met de Groene kaart is dus dat je direct inzicht

lijkt hebt waar je belangrijke bomen, structuren en groenvakken liggen.

Veel gemeentes zijn de laatste jaren bezig geweest met het invoeren van Groene Kaart-modellen. Volgens de Bomenstichting hanteert op dit moment 10 tot 15 procent van de Nederlandse gemeentes een Groene Kaart. Sommige gemeentes kiezen daarbij gericht voor een lijst met beschermde, waardevolle of monumentale bomen. Andere gemeentes combineren dit met een Groene Vlekken-plan. In bepaalde gebieden in een gemeente worden alle bomen dan beschermd en niet alleen de specifieke benoemde bomen op de Groene Kaart. Edwin Koot van de Bomenstichting hierover: "60% van de Nederlandse gemeentes is bezig met of hebben al vorm gegeven aan de deregulering, ofwel beperking van het kapverbod. Jammer genoeg komen daar niet altijd groene kaarten voor terug. Sommige gemeentes schaffen het kapverbod

voor particuliere achtertuinen gewoon af. De Bomenstichting stelt zich op het standpunt dat een groene kaart méér moet zijn dan alleen een lijst van monumentale bomen. Het gaat ook om laanbeplantingen, singels, arken en begraafplaatsen."

Verordening

Op 1 Januari 2009 heeft Druten de nieuwe boomverordening ingevoerd. In essentie is dit een zeer compacte boomverordening die bepaalt dat een particulier mag kappen tenzij de bomen in kwestie op een lijst met bijzondere bomen staat. Henk Cornelissen, Hoofd afdeling Openbare Werken van de gemeente Druten verklaart: "Als gemeente willen we roomser zijn dan de paus. Daarom zijn alle bomen die eigendom zijn van de gemeente vergunningplichtig."

Cornelissen vertelt over de aanleiding van de overstap op het Groene Kaart- plan door Druten: "Wij hebben in 2006 na de gemeenteraadsverkiezing een nieuw college aan de macht gekregen met een zeer ambitieus plan om in ieder geval de gemeentelijke regeldruk af te

Als gemeente willen wij roomser zijn dan de paus. Alle gemeentelijke bomen blijven daarom vergunningplichtig.

Druten heeft met name aandacht voor de verhouding boom en omgeving.

laten nemen. Wij hebben dat het project 'Paarse Krokodil' genoemd. Als onze burgers een kapvergunning aanvragen, startte een heel beoordelingscircus. Iedereen deed daarbij zijn kunstje, maar uiteindelijk gebeurde er niets, want haast iedere aanvraag werd toegewezen."

Cornelissen vervolgt: "Voor ons was het dus duidelijk dat iets met het gemeentelijk kapvergunningenbeleid diende te gebeuren. We hebben toen in eerste instantie aan Rogier van Dijk van Quercus gevraagd om een inventarisatie te maken van ons bomenbestand. We hebben dat toen gelukkig kunnen combineren met een inhaalslag om achterstallig onderhoud aan onze bomen in kaart te brengen. De mensen van Quercus hebben toen vanuit hun eigen visie de meest waardevolle bomen op een lijst geplaatst." Die actie van Quercus heeft geleid tot een lijst van ongeveer 1500 bomen.

Interessante vraag is dan natuurlijk hoe de gemeente heeft bepaald welke bomen bijzonder dan wel monumentaal zijn? Druten blijkt daar zijn eigen gedachten over te hebben. Cornelissen durft zelfs zo ver te gaan dat sprake is van een 'Drutens Model'.

Het verschil met veel andere gemeentes ligt volgens Jörgen Damman met name in de aandacht die Druten heeft voor de verhouding tussen de boom en zijn omgeving. Tom Spee geeft een voorbeeld: "Een leilinde hoeft als boom niet bijzonder oud, of dik of dendrologisch interessant te zijn, maar kan in combinatie met een oude boerderij toch de moeite van beschermen waard zijn." Hetzelfde geldt in zekere zin ook voor de boomstructuren waarvan Druten er een groot aantal op haar Groene Kaart heeft staan. Ook hier is de boom 'an sich' misschien niet heel bijzonder, maar geeft de combinatie van een aantal bomen de meerwaarde. Voorbeelden daarvan zijn een aantal karakteristieke lanen en het hoogtepunt van het Drutense bomenbezit: een aantal bomen die voor een voormalige klooster staan op het Ambtshuisplein in het centrum van het dorp.

Tweede scan

Voor de aandacht voor de lokale cultuurhistorische omstandigheden en boomstructuren heeft

ervoor gezorgd dat de beide boombeheerders van de Gemeente Jörgen Damman en Tom Spee in het voorjaar een tweede inventarisatie hebben gedaan. Deze zomer is nog een derde inventarisatie gedaan. Volgens Spee is dat heel belangrijk en in alle gevallen te adviseren: "Neem bijvoorbeeld fruitboomgaarden. In de winter zie je niet hoeveel dood er in een boom zit. In de zomer is dat wel te zien en kun je ook een betere inschatting maken van de levensverwachting en vitaliteit van een boom." Ook het tegengestelde is volgens Spee overigens waar. Bepaalde bomen zie je in de zomer niet staan, omdat ze onderdeel zijn van een grote groene massa. Door te beoordelen in de winter zie je de afzonderlijke bomen beter staan.

Factoren

Inmiddels hebben alle bezitters van bijzondere bomen een schrijven gehad met daarin een uitleg van hun boom. Daarop zijn volgens Spee en Damman relatief weinig vragen gekomen. Twee burgers hebben specifiek vragen gesteld over wat de regeling betekent.

Feitelijk betekent dit dat de definitieve en complete lijst nog in 2009 officieel wordt vastgesteld. Deze lijst hoeft niet officieel te worden vastgesteld door de raad; alleen het college hoeft deze te bevestigen. De complete lijst moet iedere vijf jaar worden nagelopen middels een quickscan. Over tien jaar worden alle bomen opnieuw beoordeeld en kunnen eventueel ook nieuwe bomen of boomstructuren op de lijst geplaatst worden.

Gis

De Drutense bomen zijn op dit moment nog niet gepubliceerd op internet, maar dat is nadrukkelijk wel de bedoeling. De kaart zal worden geïntegreerd in het gemeentelijk Gis-systeem en Geo-loket en zal mettertijd ook via internet zijn te raadplegen.

Tom Spee

Henk Cornelissen

Jörgen Damman

De bomen in Druten zijn gewaardeerd op de volgende factoren:

- Leeftijd
- Ecologisch waardevol
- Onderdeel van een boomstructuur of boomzone
- Educatief (verteelt de boom een verhaal)
- Onderdeel van de groene hoofdstructuur
- Dendrologisch bijzonder
- Esthetisch waardevol
- Cultuurhistorisch belangrijk
- In combinatie met woning of object

Voor ieder van de bovenstaande factoren zijn een nul, vijf, tien of vijftien punten te vergeven. Een boom met minimaal 35 punten wordt geplaatst op de Groene Kaart. Vijftientig bomen vormen hierbinnen de Drutense ereditie en worden geplaatst op de lijst met monumentale bomen.

Het complete Boomwaarderingscriteria van de gemeente Druten staan op de website van Boomzorg. Ga naar w klik op archief en type <Druten>. Opgesteld i.s.m. het bureau "Alles Over Groenbeheer" H. Wevers.

Het Groene Kaart: wat is de mening van de Bomenstichting

Het gemeentelijke bomenbeleid en het kapverbod horen logisch op elkaar aan te sluiten en elkaar te versterken. De gemeentelijke bomenvisie is de basis voor het bomenbeleid. De plaatselijke kapregels geven invulling aan die visie. Samen waarborgen ze de kwaliteit van de groene leefomgeving.

Het kapverbod heeft de Bomenstichting samen met de Vereniging Stadswerk Nederland in de model-bomenverordening 2007 uitgewerkt. In veel gemeenten leeft de wens om overbodige regels af te schaffen. Men wil dit echter niet ten koste laten gaan van de groene kwaliteit van de buitenruimte. Daarom zou de mooiste oplossing zijn dat iedere gemeente precies in beeld brengt wat haar unieke groengebieden liggen en waar haar bijzondere laanbomen, boomgroepen en solitaire bomen staan. Helaas heeft niet elke gemeente direct de middelen en mogelijkheden om dit te doen. Vandaar dat de model-bomenverordening

twee varianten kent: een absoluut en een relatief kapverbod.

Bij het absolute kapverbod, uitgewerkt in het 'algemene model', zijn alle bomen in principe vergunningplichtig, op een aantal uitzonderingen na. De belangrijkste groene elementen worden dus niet benoemd. Volgens dit 'algemene model' kunnen particuliere bomen dunner dan 20 cm en bomen op percelen kleiner dan 120m² kunnen – als het geen aangewezen monumentale bomen zijn - gekapt worden zonder vergunning.

Het relatieve kapverbod in het Groene Kaart-model daarentegen geeft duidelijke beleidskaders. Slechts aangewezen boomobjecten zijn namelijk vergunningplichtig. Deze boomobjecten vormen middels groenvlakken, groenstructuren en puntelementen een coherent geheel. De Groene Kaart laat dus in één oogopslag zien waar de groene prioriteiten van die gemeente liggen.

Auteur: Edwin Koot Bomenstichting

Edwin Koot

Boomwaardering **50 punten**

Laatste waardering
Deel groenstructuur
Esthetisch
Cultuurhistorisch
Ecologisch
Dendrologisch
Educatief
Waardevolle boomstructuur / zone
Levensverwachting
In combinatie met woning / object
Score

D.D. 4-8-2009
STAAT IN HOOFDSTRUCTUUR
WAARDEVOL EN GOED TE ZIEN VANAF OPENBAAR TERREIN
NIET WAARDEVOL
GEEN ECOLOGISCHE WAARDE
ZEER ALGEMEEN VOLGENS NEDERLANDSE DENDROLOGIE
NIET WAARDEVOL
NIET WAARDEVOL
HOGE LEVENSVORWACHTING
ZEER WAARDEVOL
50 PUNTEN

Kaart

001 Druten

Omschrijving	Linde
Boomsoort	Tilia
Plantjaar	ca. 1950
Korte Termijn Plan	Boom op beeld
Lange Termijn Plan	OHS 1x jaar
Eindbeeld	Leiboom
Boomhoogte	0-6 meter
VTA controle	VTA controle 1x per 3/jr

Kaart

008 HORSSEN/ DruTen

Omschrijving	Eik
Boomsoort	Quercus robur
Plantjaar	ca. 1920
Korte Termijn Plan	Boom op beeld
Lange Termijn Plan	OHS 1x 3/jaar
Eindbeeld	Vrij uitgroeiend
Boomhoogte	12-18 meter
VTA controle	VTA controle 1x per 3/jr

Boomwaardering 50 punten

Laatste waardering
Deel groenstructuur
Esthetisch
Cultuurhistorisch
Ecologisch
Dendrologisch
Educatief
Waardevolle boomstructuur / zone
Levensverwachting
In combinatie met woning / object
Score

D.D. 27-07-2009
STAAT IN NEVENSTRUCTUUR
GOED TE ZIEN VANAF OPENBAAR TERREIN
NIET WAARDEVOL
GEEN ECOLOGISCHE WAARDE
ZEER ALGEMEEN VOLGENS NEDERLANDSE DENDROLOGIE
NIET WAARDEVOL
NIET WAARDEVOL
HOGE LEVENSV ERWACHTING
ZEER WAARDEVOL
50 PUNTEN

Kaart

001 DruTen

Omschrijving	Noorse esdoorn
Boomsoort	Acer platanoides
Plantjaar	ca. 1920
Korte Termijn Plan	Boom op beeld
Lange Termijn Plan	OHS 1x 6/jaar
Eindbeeld	6 meter takvrije stam
Boomhoogte	12-18 meter
Opmerking	Twee stammig
VTA controle	VTA controle 1x per 3/jr

Boomwaardering 50 punten

Laatste waardering
Deel groenstructuur
Esthetisch
Cultuurhistorisch
Ecologisch
Dendrologisch
Educatief
Waardevolle boomstructuur / zone
Levensverwachting
In combinatie met woning / object
Score

D.D. 14-10-2009
STAAT IN NEVENSTRUCTUUR
WAARDEVOL EN GOED TE ZIEN VANAF OPENBAAR TERREIN
NIET WAARDEVOL
GEEN ECOLOGISCHE WAARDE
VRIJ ZELDZAAM VOLGENS NEDERLANDSE DENDROLOGIE
NIET WAARDEVOL
NIET WAARDEVOL
NORMALE LEVENSV ERWACHTING
ZEER WAARDEVOL
50 PUNTEN